

מסכת נדרים דף סז.

• משנה

הפר האב ולא הפר הבעל, הפר הבעל ולא הפר האב, אינו מופר,	נערה (1) המאורסה, אביה ובעלה מפירין נדריה,
ואין צריך לומר שקיים אחד מהן, שאין האחד יכול להפר	אפילו נדרים שנדרה בעודה פנויה, דארוס מיפר בקודמין, בשותפותיה דאב, כדאיתא בגמ',
(1) נערה דנקט, לאפוקי בוגרת, שאין לאביה רשות בה, ואינו מיפר נדריה, וארוס נמי בלא שותפותיה דאב, לא מצי מיפר, אבל ה"ה נמי דבת י"א שנה שנדרה נבדקים, דאב וארוס מפירין נדריה	

• גמרא - היינו רישא...

קושית הגמרא	תירוץ הגמרא
הא דתני הפר האב ולא הפר הבעל, הפר הבעל ולא הפר האב, אינו מופר, היינו רישא, דתני אביה ובעלה מפירין נדריה, דמשמע דוקא כששניהם מפירין?	מהו דתימא הא דתני אביה ובעלה מפירין נדריה, או אביה או בעלה קתני, ואין צריך שניהם להפר (2), להכי תני הפר האב ולא הפר הבעל, הפר הבעל ולא הפר האב, אינו מופר
(2) ולא סגי ליה דליתני עד שיפרו שניהם, דאי תנא הכי, הוה אמינא דלא סגי בהפרת בעל עד דליפר אב, אבל בהפרת אב לחודיה סגי, א"נ איפכא, וכדשקלינן וטרינן בהא לקמן בשמעתין	

• ואין צריך לומר שקיים אחד מהם...

קושית הגמרא	תירוץ הגמרא
הא דתני ואין צריך לומר שקיים אחד מהם שאינו מופר, מדוע הוצרכה המשנה לשנות זאת, הרי כיון דכבר תני הפר זה בלא זה ולא כלום, א"כ בקיים אחד מהם, שוב אינו יכול להפר, וא"כ בודאי אינו מופר? (3)	כי איצטריך ליה, כגון דהפר אחד מהן, וקיים אחד, וחזר המקיים ונשאל על הקמתו, כדאמרינן לקמן, דנשאלין על ההיקם, מהו דתימא את מה שקיים, הרי הוא עקר, ועכשיו יכול להפר ולהצטרף הפרתו להפרת הראשון, קמ"ל שההפרה אינה מועילה, מפני שצריך שיפרו שניהם בבת אחת, בלי הפסק של הקמה ביניהם
(3) דאע"ג דאורחיה דתנא למתני זו ואין צ"ל זו, היינו דוקא במילי דלא דמו להדדי, דאע"ג דאתא בתרייתא מק"ו מקמייתא, תני לה, אבל הכא חדא מלתא היא, דהפר אחד וקיים אחד היינו ממש הפר זה בלא זה, ועדיפא מינה	

מסכת נדרים דף סז.

- דברי הר"ן בענין קיים האחד, וחזר המקיים ונשאל על הקמתו...

וחזר המקיים ונשאל על הקמתו,
מהו דתימא מאי דאוקי, הא עקריה, ובהפרה דמקיים לחודיה סגי, דאיך כבר הפר, קמ"ל דעד דמפירין שניהם בבת אחת, כלומר שלא יפסיק בין אחד לחבירו דבר שהוא מעכב הפרה, כגון הקמה דהאי, דכיון דההיא שעתא לאו בר הפרה הוא, אפי' הך הפרה קמיינת דאיך, בטלה לה, וצריך שיהו מפירין עכשיו שניהם בבת אחת, ומיהו בכהאי סגי, שלא תאמר אין הפרה אחר הפרה, וכיון דהפרה קמא איבטילא, תו לא מצי מיפר, דליתא, וכן דעת הרמב"ן
אבל מדברי הרמב"ם נראה, דכל שחלה הקמה בין הפרה דחד להפרה דאיך, שוב אינן יכולין להפר,
ומיהו בבת אחת לאו דוקא, דאפי' מיפר זה שחרית, וחבירו ערבית, סגי, כל שלא הפסיק בינתיים דבר שהוא מעכב הפרה,
וכ"ת כיון דהאי דינא אתא תנא לאשמועי', מאי אין צריך לומר דקתני, דמרישא משמע הכי, אדרבה צריכא,
דיש לי לומר דתנא הכי קתני, כיון דהפרה דחד בלא חבירה לאו כלום הוא, א"צ לומר דבשקיים אחר הפרה קמיינתא, לאו מידי הוא, וסמך תנא דלשתמע ממלתיה דתו לא חזיא לצרופי, דאי חזיא, למה ליה למיתני א"צ לומר, היינו כפרכא דגמרא
והקשה הרשב"א ז"ל אמאי אמרינן דהפרה קמיינתא בטלה לה, דהא לבתר דאתשיל על הקמתו, כיון דחכם עוקר את הנדר מעיקרו, הרי הוא כאילו לא הקים כלל, וכדתנן בפרק האיש מקדש (קידושין דף נ) המקדש את האשה ע"מ שאין עליה נדרים, ונמצאו עליה נדרים, אינה מקודשת, הלכה לפני חכם והתירה, הרי זו מקודשת, דחשבינן לה כאילו לא היה עליה נדרים כלל בשעת קדושין, ה"נ לבתר דאתשיל, נחזייה להאי גברא כאילו לא הקים מעולם?
ולדידי לאו קושיא היא כלל, דקידושין מתוך שהוא מעשה גמור, אע"ג דכל זמן שלא התירה, לא חיילי, כי התירה, אמרינן דאיגלי מילתא דמעיקרא חיילי, אבל הפרה דחד מהני קלשה לה טפי, דבאפי נפשה לאו מידי היא אלא בצרופא דאיך, ואפי' בצרופא דאיך לא מהני כל זמן שאין ראוי להצטרף ביחד, וכדתניא דהפר א' מהן ומת, בטלה לה הפרתו, הלכך כיון דהפרה דחד, אפי' כי לא הקים חבירה, קלישא טובא, כל היכא דהקים, כיון דההיא שעתא לא חזיא לאצטרופי, בטלה לה לגמרי, וכיון דלא חזיא ההיא שעתא, לא חזיא נמי בתר זימנא

- פסוקים פרשת מטות פרק ל

יָא וְאִם־בֵּית אִישָׁה נִדְרָה או־אֶקְרָה אֶסֶר עַל־נַפְשָׁה בְּשַׁבְּעָה: יב וְשָׁמַע אִישָׁה וְהִחֲרַשׁ לָהּ לֹא הִנִּיא אֹתָהּ וְקָמוּ כָּל־נִדְרֶיהָ וְכָל־אֶסֶר אֶשְׁר־אֶקְרָה עַל־נַפְשָׁה יִקְוִם: יג **וְאִם־הִפֹּר יִפֹּר אֹתָם** | אִישָׁה בְּיוֹם שָׁמְעוּ כָּל־מוֹצֵא שַׁפְּתֶיהָ לְנִדְרֶיהָ וּלְאֶסֶר נַפְשָׁה לֹא יִקְוִם אִישָׁה הַפֹּרִם וְה' יִסְלַח־לָהּ:

• גמרא בקיצור...

3

מסכת נדרים דף סז.

• ונערה המאורסה, אביה ובעלה מפירין נדריה...

ונערה המאורסה, מנלן דאביה ובעלה מפירין נדריה?	
וכיון דבארוסה מתוקם, על כרחין אית לן למימר דוי"ו מוסיף על ענין ראשון, דלעיל מיניה כתיב "וה' יסלח לה כי הניא אביה אותה", ובתריה כתיב "ואם ביום שמוע אישה יניא אותה", לומר שאביה ובעלה מפירין נדריה, ואתי שפיר בארוסה, דכיון דבארוסה לא יצתה מרשות אב, דין הוא דלא ליפר ארוס לחודיה	אמר רבה (רבא), אמר קרא "ואם היו תהיה לאיש וכו'", מכאן לנערה המאורסה שאביה ובעלה מפירין נדריה, דכיון דלנשואה כתיב קרא אחרינא, דהיינו "אם בית אישה נדרה", על כרחין האי בארוסה מתוקמא, דתרי קראי בנשואה למה לי,
ועל כרחין נמי הכי אית לן למימר, דאי לא אמרי' וי"ו מוסיף על ענין ראשון, וארוס לחודיה מיפר, קרא דנשואה ל"ל, השתא בארוסין מיפר לחודיה, בנשואין מיבעיא, וכי בשביל שנשאה, הורע כחו,	
קושית הגמרא - אימא הדין קרא בנשואה כתיב לומר דבעל לחודיה מיפר, דוי"ו מוסיף על ענין ראשון לא אמרינן ליה אלא כי מוכחי קראי הכי, ואי מיתוקם בארוסה מוכחי כדכתיבנא, אבל בנשואה לא מוכחי כלל, אדרבה דינא הוא דבעל לחודיה מיפר, דכיון שנשאת, שוב אין לאביה רשות בה, הלכך נימא דבנשואה בעלה לחודיה ליפר, ובארוסה אב לחודיה ליפר, דהא בארוסין לא נפקא מרשות אב	
תירוץ - ליכא לאוקמה בנשואה, דבנשואה כתיב קרא אחרינא "אם בית אישה נדרה", ותרי קראי למה לי	

מסכת נדרים דף סז

• ואימא תרווייהו בנשואה...

קושית הגמרא - ואימא תרווייהו בנשואה, אבל בארוסה לא צריך בעל כלל, וכ"ת תרי קראי למה לי, לומר שאין הבעל מיפר בקודמין, ולהכי הדר וכתב, "ואם בית אישה נדרה", לאשמועינן שאין הבעל מיפר נדרים שקדמו לה קודם שנשאה;	
תירוץ - הא ממילא שמעת מינה, דב"אם בית אישה" (פסוקים יא-יג) לחודיה סגי, דמשמע מיניה דבעל מיפר, ושאינו מיפר בקודמין	
תירוץ - ואיבעית אימא הויה קדושין משמע, הלכך על כרחיך לא מצית אמרת דבארוסה אב לחודיה מיפר, דהויה קדושין משמע, אלמא בנערה המאורסה צריך בעל, ולא סגי באב לחודיה,	
וכ"ת נהי דהויה קדושין משמע, נשואין נמי משמע, דהא ביבמות (דף ס.) אמרינן דכהן מיטמא לאחותו ארוסה, ומוקמי קרא ד"ולאחותו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש" בשנשאת, אלמא הויה נמי נשואין משמע, וכיון שכן, נימא דבין בקדושין בין בנשואין אביה ובעלה מפירין נדריה,	ליכא למימר הכי, דפשיטא לן דכיון שנשאת, שוב אין לאביה רשות בה, ועוד דהא כתיב "ואם בית אישה נדרה", דאלמא בעל מיפר לחודיה

• ואימא אב לחודיה ליפר...

קושית הגמרא - ואימא אב לחודיה ליפר, דכיון דלא יצתה מרשות האב, כדכתיבנא לעיל, בדין הוא דמצי מיפר, אבל ארוס לא, וסמיכותא ד"ואם היו תהיה", היינו לומר דארוס בעי אב, וארוס דכתב רחמנא, לומר שאם הקים, הוקם, כדאמר' בסמוך עליה דאב, ואע"ג דכתיב עליה ד"אם היו תהיה לאיש וכו', "ואם ביום שמוע אישה יניא אותה והפר את נדרה וכו'" לאו למימרא דהפרתו תועיל כלל, אלא שאם לא הפר ביום שמוע, נמצא שהקים, דלהכי בלחוד הוא דאוקמה ברשותא דארוס, ולאן למידי אחרינא, דכיון דלא יצתה מרשות אב, אין לך לזכות בארוס אלא בפחות שבשיעורין	
תירוץ - א"כ ואסרה אסר בבית אביה למה לי, כלומר, אמאי טרח קרא לאשמועי' דבעודה פנויה מיפר אב (פסוקים ד-ו), לאשמועי' הכי בתר קרא ד"ואם היו תהיה" (פסוקים ז-ט), ואנא אמינא במקום ארוס, אב מיפר לחודיה, ק"ו שלא במקום ארוס, שהאב מיפר, ואלא מאי ש"מ שאין האב מיפר לחודיה במקום ארוס, ודוקא בפנויה האב מיפר לחודיה	

מסכת נדרים דף סז:

• ואימא אב בעי ארוס, אבל ארוס לחודיה ליפר...

קושית הגמרא - ואימא אב בעי ארוס, אבל ארוס לחודיה ליפר, מכי חזא דמאי דסליק אדעתיה מעיקרא דנערה המאורסה לא יצתה כלל מרשות אב, ליתיה, דעל כרחין כשנתארסה, אב לחודיה לא מצי מיפר, מפיד ליה לפרכיה, דכיון שכן, אדרבה, משמעותא דקראי דארוס עיקר, ואב טפל לו, דכיון דטרח רחמנא לאשמועין דאב מיפר קודם שנתארסה, מכלל דלאחר שנתארסה, נפקא לה מרשותיה, **וכיון דכתב קרא בהדיא דארוס מיפר, משמע דלחודיה מיפר, ושותפותיה דאב,** דליתיה אלא משום וי"ו מוסיף על ענין ראשון, מסתייד אי מוקמת ליה **לומר, שאם הקים, הוקם,** דודאי פשטיה דקרא משמע דארוס לחודיה ליפר, אלא דלא מצינן למימר דלא שייך אב בנדרי ארוסה אלא ארוס, דאי הכי, הפרת אב דכתב רחמנא למה לי, וכיון שכן כל היכא דמוקמת ליה לאב במידי סגי לן, ונוקמיה הכי לאם הקים הוקם?

תירוץ - אם באירוסין הארוס מיפר לחודיה, א"כ ק"ו בנשואין הבעל מיפר, ו"אם בית אישה נדרה" למה לי, ולא מצי אמרת דלהכי כתביה, לומר שאם הקים אב לאחר שנשאת, לא הוקם, דלהא ל"צ קרא, דפשיטא לן שכיון שנשאת, שוב אין לאביה רשות בה, ולא מצית נמי למימר, דלהכי כתביה, דאי לא, הוה אמינא דבארוס אפי' הקים אב לא הוקם, דלא מצי למימר, דכיון דלא יצתה עדיין מרשות אב, ומדינא הוה לן למימר דאב לחודיה מצי מיפר, אי לאו פירכא, דא"כ ואסרה בבית אביה למה לי, לית לן לגרועי דינה דאב, אלא אמאי דמוכחא לן האי פירכא, אבל לענין אם הקים הוקם דלא מוכחא לן, לא

• ואימא "אם בית אישה נדרה"....

תירוץ - ומיניה, כלומר ממאי דאמרת

דבעל אינו מיפר בקודמין,

שמעין שאין ארוס מיפר אלא בשותפותיה דאב,

דהאב וארוס מיפר בקודמין,

כדמשמע מונדריה עליה, נדריה שהיו עליה כבר,

והיכי אפשר דארוס מיפר בקודמין, ולא בעל,

לאו משום שותפותיה דאב דמפר בכולה, דגבי אב ליכא קודמין

קושית הגמרא

ואימא

"אם בית אישה נדרה"

לומר

שאין הבעל

מיפר בקודמין,

ולמיעוטא הוא דאיצטריך

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.